

ΘΕΜΑ: Επιθεωρητές Δημοσίων Έργων

1. Με τις διατάξεις των άρθρων 6 επ. του ν. 2477/1997 προβλέπονται η ίδρυση, η συγκρότηση και οι αρμοδιότητες του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Στις αρμοδιότητες του Σώματος αυτού περιλαμβάνεται η επιθεώρηση των υπηρεσιών του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των λοιπών ν.π.δ.δ. για να ελεγχθούν ιδίως φαινόμενα κακοδιοίκησης, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών.

Με τις διατάξεις της υπό κατάθεση τροπολογίας προβλέπεται η σύσταση Ειδικού Σώματος Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων, με αρμοδιότητα τον έλεγχο όλων των έργων που εκτελούν οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Επισημαίνεται ότι οι αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δ.Ε. καλύπτουν τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ενώ των Επιθεωρητών Δ.Δ. μόνον του Δημοσίου, των ν.π.δ.δ. και των Ο.Τ.Α. Επίσης, ο έλεγχος των Επιθεωρητών Δ.Ε. αφορά καταρχήν τον τρόπο εκτέλεσης των έργων, με συνέπεια ως αμέσως ελεγχόμενοι να είναι οι ανάδοχοι των έργων. Τούτο βεβαίως δεν αποκλείει στους Επιθεωρητές Δ.Ε. να καταλογίζουν ευθύνες, με τις εκθέσεις τους, στον τρόπο που έχουν ασκήσει την εποπτεία επί των έργων οι φορείς του δημοσίου τομέα.

Η άσκηση αυτής της αρμοδιότητας φαίνεται να δημιουργεί σε ορισμένες περιπτώσεις ζήτημα επικάλυψης με τις αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δ.Δ. Για να αποφευχθούν λοιπόν δυσλειτουργίες από την παράλληλη άσκηση αρμοδιοτήτων εκ μέρους διαφορετικών οργάνων θα μπορούσε να ορισθεί ότι το Σώμα Επιθεωρητών Δ.Δ. δεν επιλαμβάνεται θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Επιθεωρητών Δ.Ε. Ανάλογη ρύθμιση για τις αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δ.Δ., σε σχέση με αυτές του Σώματος Οικονομικών Επιθεωρητών, έχει ήδη ενταχθεί στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 2477/1997.

2. Στην παρ. 2 του υπό τροποποίηση άρθρου 22 του ν. 1418/1984 προβλέπεται ότι Επιθεωρητές Δ.Ε. ορίζονται με ανάθεση καθηκόντων υπάλληλοι του ΥΠΕΧΩΔΕ ή άλλων Υπουργείων ή Περιφερειών ή κάθε βαθμίδας Ο.Τ.Α. ή ν.π.δ.δ. ή αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και συνταξιούχοι του δημοσίου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Επισημαίνεται ότι είναι ορθότερο συνταξιούχοι να ορίζονται ως επιθεωρητές μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον διαθέτουν εξειδικευμένη εμπειρία, λόγω της προϋπηρεσίας τους σε συγκεκριμένους τομείς. Κρίνεται επίσης ορθό να προβλεφθεί ότι οι συνταξιούχοι είναι δυνατόν να καλύπτουν ορισμένο μόνον ποσοστό του συνόλου των θέσεων των επιθεωρητών.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι πρέπει να επιδειχθεί αυτοσυγκράτηση στην ανάθεση καθηκόντων Επιθεωρητή σε αξιωματικούς, διότι το κύριο καθήκον τους είναι να υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις. Για το λόγο αυτόν προτείνεται η ανάθεση ανάλογων καθηκόντων στους αξιωματικούς να επιτρέπεται μόνον για μία τριετία, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τους.

Εξάλλου, είναι ορθό για όλους τους υπαλλήλους, πλην αυτών που υπηρετούν στο ΥΠΕΧΩΔΕ, να προβλεφθεί πενταετής θητεία, η οποία δύναται να ανανεωθεί μόνον μία φορά. Σε διαφορετική περίπτωση υπάρχει κίνδυνος αφενός αποξένωσης των ανωτέρω υπαλλήλων από τα κύρια καθήκοντά τους και αφετέρου αποψίλωσης των υπηρεσιών από ικανούς και καταρτισμένους υπαλλήλους.

3. Στην παρ. 3 του σχεδίου διάταξης προβλέπεται ότι για την ανάθεση καθηκόντων κατά αποκλειστική απασχόληση απαιτείται απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, ειδικά δε για υπαλλήλους που υπηρετούν εκτός ΥΠΕΧΩΔΕ πρέπει να προηγηθεί η συναίνεση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου διοίκησης.

Επισημαίνεται ότι στο υπό εξέταση σχέδιο γίνεται λόγος για “ανάθεση καθηκόντων” και όχι για “απόσπαση”. Η πρόβλεψη αυτή σημαίνει ότι ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ αναθέτει καθήκοντα σε υπαλλήλους άλλων υπουργείων και εν γένει υπηρεσιών, οι οποίοι παραμένουν οργανικά στις θέσεις τους χωρίς να έχουν αποσπασθεί στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ. Είναι ορθότερο να ορισθεί ότι για την ανάθεση καθηκόντων υπαλλήλων άλλων Υπουργείων απαιτείται κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του κατά περίπτωση οικείου Υπουργού. Στις άλλες περιπτώσεις επιβάλλεται σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου οργάνου διοίκησης, διότι ο όρος “συναίνεση” που χρησιμοποιείται στο κείμενο του σχεδίου δεν είναι νομικά δόκιμος. Πρέπει να ορισθεί επίσης ότι σύμφωνη γνώμη των ενλόγω αρμοδίων οργάνων απαιτείται και για την ανανέωση της ανάθεσης καθηκόντων.

4. Στην παρ. 3 του σχεδίου προβλέπεται ότι για την επιλογή, ειδικά, συνταξιούχων προηγείται πρόσκληση πρόσληψης μέσω του Τύπου και του Ενημερωτικού Δελτίου του ΤΕΕ.

Για τους υπαλλήλους των υπουργείων και υπηρεσιών δεν υπάρχει πρόβλεψη για τη διαδικασία επιλογής. Τούτο σημαίνει ότι δεν επιλέγονται μετά από υποβολή υποψηφιοτήτων, με βάση προκήρυξη, αλλά ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ με έγγραφό του ζητά υπαλλήλους για τις θέσεις των Επιθεωρητών, τους οποίους μπορεί και να κατονομάζει, κινώντας έτσι τη διαδικασία ανάθεσης καθηκόντων. Πρέπει ενδεχομένως να επανεξετασθεί η διαδικασία επιλογής δημοσίων υπαλλήλων για την ανάθεση καθηκόντων Επιθεωρητή.

5. Στην παρ. 8 παρέχεται εξουσιοδότηση, να ρυθμίζονται με Κανονισμό που προτείνεται από το Εποπτικό Συμβούλιο και εγκρίνεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, ο τρόπος διεξαγωγής των επιθεωρήσεων, οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των επιθεωρητών κατά τη διενέργεια των επιθεωρήσεων, οι υποχρεώσεις των υπηρεσιών των φορέων κατασκευής των έργων και γενικά κάθε θέμα που σχετίζεται με τις βασικές και γενικές αρχές της επιθεώρησης και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου. Επισημαίνεται ότι είναι αμφίβολο αν όλα τα απαριθμούμενα θέματα έχουν τεχνικό και λεπτομερειακό χαρακτήρα, ώστε να αρκεί η έκδοση υπουργικής απόφασης για τη ρύθμισή τους, εφόσον μάλιστα γίνεται λόγος για καθορισμό των γενικών αρχών της επιθεώρησης και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου. Για το λόγο αυτό είναι ορθότερο να προβλεφθεί η έκδοση προεδρικού διατάγματος που να ρυθμίζει ειδικότερα τις βασικές αρχές της επιθεώρησης, τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα επιθεωρητών και επιθεωρούμενων, στον Κανονισμό δε να ανατεθεί η ρύθμιση των λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων, όπως ο τρόπος διεξαγωγής της επιθεώρησης.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 1999